

.....
MILJØMINISTERIET

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

DEPARTEMENTET

J.nr. SN. 2001-301-0272

Den 26. februar 2004

*Miljøministeriet
Departementet
Højbro Plads 4
1200 København K*

*Tlf. 33 92 76 00
Fax 33 32 22 27
Telex 42230 milmin dk
E-post: mim@mim.dk*

./Under henvisning til udvalgets skrivelse af 2. februar 2004 følger vedlagt i 70 eksemplarer besvarelse af spørgsmål nr. 147- 157 (Alm. del - bilag 516).

Hans Chr. Schmidt / Jens Peter Simonsen

.....
MILJØMINISTERIET

DEPARTEMENTET

J.nr. SN 2001-301-0272

Den 26. februar 2004

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 147- 157 stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg (Alm. del – bilag 516).

Spørgsmål 147:

I forbindelse med regeringens revision af skovloven og i forbindelse med den nylige rydning af den biologisk værdifulde naturskov i Porsemosen på Sjælland, bedes ministeren besvare følgende spørgsmål omkring de sidste naturskove i Danmark:

Hvor biologisk rige er de danske naturskove i forhold til andre skove og naturtyper i Danmark og Europa, og hvilken rolle spiller de i regeringens målsætning om at standse tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed inden 2010 eller i forhold til at sikre mest muligt miljø for pengene?

Svar:

Skov- og Naturstyrelsen har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”Naturskov defineres i ”Strategi for de Danske Naturskove” (1992, udgivet 1994) som: ”Naturskov er de oprindelige skoves efterkommere – dvs. selvgroet skov af danske træer og buske. Naturskov er således skov, som har indfundet sig på lokaliteten af sig selv, og som består af naturligt indvandrede træarter og racer. Naturskov kan være kulturpåvirket i større eller mindre grad, f.eks. ved hugst eller selvforyngelse, men må ikke være plantet eller sået kunstigt.”

Selvom det meste skov, som omfattes af denne definition, vil indeholde væsentlige naturværdier, vil der også være arealer, f.eks.

visse intensivt dyrkede arealer eller arealer, hvor skov naturligt har indfundet sig for nyligt, som ikke indeholder store naturværdier. Omvendt vil der være en række plantede skove, som er naturmæssigt værdifulde, men som alligevel falder udenfor definitionen.

Ikke mindst forskere fra Skov & Landskab og Landbohøjskolen har peget på, at den gældende naturskovsdefinition kan være misvisende.

Det Nationale Skovprogram lægger op til, at definitionen revurderes. Det fremgår ligeledes af det nyligt fremsatte forslag til ny skovlov (L 145). Af lovforslaget fremgår desuden, at dette arbejde sættes i gang straks efter vedtagelsen af en ny skovlov.

Danmark har et lille skovareal, som er spredt og fragmenteret. Der findes næppe skove, som ikke er kulturpåvirkede. Skovarealet er i dag fire gange så stort som i år 1800, hvorfor langt hovedparten af skovene har under 200 års kontinuitet. De naturværdier, som findes i danske skove, kan derfor næppe sammenlignes med naturværdierne i nabolande med store skovarealer, som f.eks. Finland, Sverige samt Rusland og en række andre østeuropæiske lande. Derimod kan forholdene i Danmark bedre sammenlignes med f.eks. Tyskland, Holland og U.K.

Da det meste af Danmark har været dækket af skov, er meget oprindelig dansk natur også knyttet til skovene. Bevaring og udvikling af denne natur vil derfor være et vigtigt bidrag til at standse tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed inden 2010.

Målsætningerne i Det Nationale Skovprogram om omstilling til naturnær skovdrift og om, at 10% af det samlede skovareal inden 2040 skal have natur og biologisk mangfoldighed som det primære driftsformål, skal ses i denne sammenhæng. Disse målsætninger følges nu op i forslaget til ny skovlov.”

Spørgsmål 148:

Hvor stor en del af det danske skovareal er naturskov? Hvor stor en del af det samlede skovareal udgøres af henholdsvis urørt naturskov og af gamle driftsformer? Hvor stor en del af det samlede landareal, skovareal, naturskovsareal udgøres af kategorien "naturskov med urskovsagtigt præg"?

Svar:

Skov- og Naturstyrelsen har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”I forbindelse med naturskovsstrategien (1992) og på baggrund af dennes naturskovsdefinition, blev der udarbejdet følgende oversigt:

Naturskov	Areal i ha
Højskov i forstlig drift	20- 30.000
Egekrat	4.000
Græsning (ekskl. egekrat)	1.500
Stævningsskov (ekskl. egekrat)	1.000
Stævningsskov	500
I alt naturskov	35.000

Der er efterfølgende sket en opfølgning på naturskovsstrategien. En opgørelse fra 2000 angiver således, at der er udlagt 6.500 ha urørt skov, 2.900 ha græsning og 350 ha stævningsskov ved skovlovsaftale, fredning eller i statsskov. Hertil kommer arealer, som ejeren selv har udlagt som urørt skov, til græsning eller til stævningsskov uden fredning eller skovlovsaftale.

Der foreligger ikke opgørelser over arealet med naturskov med urskovsagtigt præg. Umiddelbart må arealet anses for beskedent. Dog vil en del urørt skov med tiden få urskovsagtigt præg, hvilket vil forøge arealet.”

Spørgsmål 149:

Er der en samlet oversigt over alle de danske naturskove i Danmark? Hvis der er, bedes ministeren oplyse disse skoves konkrete placering i Danmark. Ministeren bedes desuden oplyse, hvor stor en del af hver kategori som findes på henholdsvis privatejede og offentligt ejede arealer indenfor de kendte naturskove.

Svar:

Skov- og Naturstyrelsen har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”Der findes ikke en samlet oversigt over alle danske naturskove .

Der er tidligere udarbejdet følgende delvise oversigter:

- Naturskove i Danmark – En foreløbig opgørelse over Danske naturskove udenfor statsskovene, Miljøministeriet, Danmarks Geologiske Undersøgelse, 1990

- Naturskogsarealer i Hovedstadsregionen – en registrering af naturskove, græsnings- og stævningsskove, Hovedstadsrådet, 1986
- Særlig beskyttet naturskov – lokaliteter i statsskovene, Skov- og Naturstyrelsen, 1997

Vurderet på grundlag af naturskogsstrategiens definition af naturskov er det samlede areal med naturskov i statsskovene ca. 8.000 ha, ud af de ca. 35.000 ha naturskov, som naturskogsstrategien angiver for landet som helhed. En væsentlig del af de statslige arealer er på grundlag af naturskogsstrategien udlagt som urørt skov eller gamle driftsformer. De resterende naturskogsarealer i statsskovene er beskyttet ved et administrativt pålæg, der betyder, at naturskov kun må forynges ved naturlig foryngelse, således at arealerne opretholdes som naturskov. Naturskogsstrategien sikrer således alle de statslige naturskove, egekrat, græsningskove, stævningsskove og urskovsagtige skove.

Skov- og Naturstyrelsens publikation, ”Særligt beskyttet naturskov – lokaliteter i statsskovene”, viser lokaliseringen af naturskov med særlige driftsforskrifter i statsskovene.

Der sket en opfølgning på naturskogsstrategien ved udlæg af arealer, så der pr. 1. januar 2000 er udlagt følgende:

	Private skove		<u>Statsskov</u>	<u>I ALT</u>
	Skovlovsaftaler	Fredninger ¹		
Urørt	1.500 ha	530 ha	4.470 ha	6.500 ha ⁵
Plukhugst	1.650 ha	(1.400 ha)	4.600 ha ²	7.650 ha
Græsning	870 ha ³	(200 ha)	1.800 ha ⁴	2.870 ha ⁵
Stævning	50 ha	(120 ha)	180 ha	350 ha ⁵
Andet		70 ha		70 ha

1) Verserende fredningssager skønnes at tilføre 1.000-1.500 ha yderligere til det beskyttede areal.

2) Heri indgår arealer, som først overgår til plukhugst efter 2000.

3) Størstedelen (ca. 750 ha) er enge og overdrev i tilknytning til skov.

4) Incl. Jægersborg Dyrehave, ca. 700 ha.

5) Private arealer med græsning og stævning, hvor der ikke er indgået skovlovs-aftale, er ikke medtaget.

Tal i parentes er minimumstal.

Ifølge naturskogsstrategien er der ca. 4.000 ha egekrat. Ved den

efterfølgende registrering af egekrat er det samlede areal med bevaringsværdige egekrat opgjort til ca. 4.700 ha, hvoraf ca. 2.200 ha anses for sikrede gennem fredninger eller offentlig eje. De resterende ca. 2.500 ha egekrat beskyttes gennem aftaler mellem ejerne og Skov- og Naturstyrelsen. Heraf er foreløbig godt 1.500 ha beskyttet ved aftaler.”

Spørgsmål 150:

I hvor høj grad giver de registreringer af danske naturskove, der hidtil er lavet, et retvisende billede af de danske naturskoves faktiske og nuværende udbredelse og tilstand, og i hvor høj grad er de undersøgelser der er lavet, baseret på feltundersøgelser eller skrivebordsopgørelser?

Svar:

Skov- og Naturstyrelsen har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 149.

Der er gennemført et omfattende feltarbejde i forbindelse med registrering af egekrat samt registrering af naturskov i statsskovene.

Registreringen af egekrat indgår i det løbende arbejde med indgåelse af aftaler om beskyttelse af egekrat jf. skovlovens §16 stk. 8 (skovlovsforslagets § 26).

Der er gennemført besigtigelse i forbindelse med alle skovlovsaftaler om urørt skov og gamle driftsformer.

Danmarks Geologiske Undersøgelses publikation, ”En foreløbig opgørelse over danske naturskove uden for statsskovene”, er i 1989-90 udarbejdet som et omfattende litteraturstudie med bidrag fra en række amtslige fredningsafdelinger og enkeltpersoner med stort kendskab til

naturskove. Det fremgår af forordet til rapporten, at den har en foreløbig karakter og således er uensartet og ufuldstændig.”

Spørgsmål 151:

Hvad er ministerens begrundelse for, at regeringen ved sin tiltrædelse i 2001 stoppede det igangværende arbejde med at udføre en registrering af de danske naturskove og ved samme lejlighed fjernede de midler, der var sat af på finansloven til dette formål?

Svar:

Ved finanslovsforhandlingerne for 2001 blev det vedtaget at gennemføre en registrering af den danske naturskov. Et pilotprojekt iværksattes for at udvikle og afprøve metoder til naturskovsregistrering. Pilotprojektet viste, at den gældende naturskovsdefinition ikke er hensigtsmæssig, når det i felten skal fastslås, om et givet areal er naturskov eller ej. Der lægges i definitionen afgørende vægt på skovkontinuiteten og træernes genetiske oprindelse, hvilket oftest er umuligt at fastslå uden omfattende historiske undersøgelser. I pilotprojektet opstilledes en bruttoliste af potentielle naturskovsarealer baseret på analyser af bl.a. nye og ældre kort og luftfoto. Det foreløbige resultat var et areal, som tilsyneladende - også efter en besigtigelse - var naturskov. Men omfattende historiske undersøgelser viste, at arealet havde været ryddet, opdyrket og senere gentilplantet. Det falder derfor uden for den gældende naturskovsdefinition.

Herudover var det væsentligt at se hele spørgsmålet om naturskovenes registrering og beskyttelse i en samlet skovpolitisk og lovgivningsmæssig sammenhæng, bl.a. også set i lyset af behovet for en indsats i de internationale naturbeskyttelsesområder jf. EF habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne. Dette er efterfølgende sket dels i forbindelse med Det Nationale Skovprogram, dels i det nu fremlagte forslag til skovlov (L 145).

Spørgsmål 152:

Vil ministeren genoptage arbejdet med at registrere de danske naturskove, og hvornår vil dette blive gjort? Hvis ministeren ikke vil genoptage arbejdet, ønskes en begrundelse for hvorfor dette er tilfældet.

Svar:

Ifølge forslag til ny skovlov (L145) og forslag til ændringer i

naturbeskyttelsesloven (L146) vil der for de kortlagte naturtyper og levesteder for arter i de internationale naturbeskyttelsesområder blive udarbejdet Natura2000-skovplaner og Natura2000-planer. Disse planer skal fastsætte målsætninger for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus, bl.a. for de 10 skovnaturtyper, som findes i Danmark. Disse mål skal opfyldes gennem aftaler eller om nødvendigt ved afgørelser.

Flere af de kortlagte arealer med naturtyper og levesteder vil være naturmæssigt værdifulde skovområder, som dermed registreres. Kortlægningen forudses afsluttet i 2007, og aftaler eller afgørelser forudses at være på plads i 2009.

Forslaget til ny skovlov indeholder en hjemmel for miljøministeren til at registrere andre naturmæssigt særlig værdifulde skovarealer også udenfor de internationale naturbeskyttelsesområder og efterfølgende indgå aftaler med ejerne om at sikre en drift, der understøtter og fremmer den biologiske mangfoldighed.

Det fremgår af forslagets almindelige bemærkninger, at denne indsats iværksættes umiddelbart efter lovens vedtagelse og indledes med en yderligere afklaring af naturskovsbegrebet, dvs. den naturskovsdefinition som omtales under besvarelsen af spørgsmål 147.

Med lovforslagene er der således lagt op til en registrering af naturskov.

Spørgsmål 153:

Er alle de danske naturskove sikret mod fældning/ødelæggelse, og er naturskovene omfattet af en lovmæssig/juridisk beskyttelse eller ej? Her tænkes både på skove med fredsskovspligt og skove uden fredsskovspligt. Der ønskes blandt andet en specifik besvarelse af, hvorvidt Miljøministeriet alene ville kunne ændre eller sløjfe beskyttelsen af de skove, der er udpeget under den danske naturskovsstrategi, hvis ministeriet måtte have lyst hertil.

Svar:

Skov- og Naturstyrelsen har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”Langt de fleste af de danske naturskove er fredsskovspligtige. Dette sikrer dem mod konvertering til anden anvendelse end skov, men sikrer dem ikke som naturskove, idet de kan konverteres til plantet skov. Indenfor de internationale naturbeskyttelsesområder sikres skovnaturtyperne. Disse skønnes at udgøre ca. 9.000 ha i private skove

og minimum 5.000 ha i statsskov.

Tilsvarende vil der ske en registrering af naturmæssigt særlig værdifulde skovarealer også udenfor de internationale naturbeskyttelsesområder med mulighed for efterfølgende at indgå aftaler med ejerne om at sikre en drift, der understøtter og bevarer den biologiske mangfoldighed.

Naturskovsstrategien indebærer ikke i sig selv en beskyttelse, men strategien er på private arealer fulgt op af aftaler efter skovloven, og med fredninger. Naturskov i statsskovene (ca. 8000 ha) anses for beskyttet jf. besvarelsen af spørgsmål 149, hvoraf også fremgår at ca. 6.500 ha privat skov er beskyttet gennem skovlovsaftaler eller fredninger.

Aftaler i henhold til skovloven om urørt skov på private arealer er tinglyst på ejendommen uden tidsbegrænsning og vil heller ikke kunne ophæves ved f.eks. mislighold fra ejers side. Ophævelse vil dog helt undtagelsesvist kunne ske efter gensidig overenskomst mellem den berørte skovejer og Miljøministeriet. Der er dog ikke eksempler på, at aftaler er ophævet.

For naturskove, som er beskyttet ved fredning, gælder de særlige regler for ophævelse af fredninger i naturbeskyttelsesloven. Udgangspunktet er, at fredninger udgør en varig sikring af et område, og at de kun rent undtagelsesvis ophæves, og kun hvis der foreligger tungtvejende grunde hertil. Beslutning om ophævelse af en fredning træffes af fredningsnævnene og i sidste instans Naturklagenævnet, og bl.a. ejere, brugere, myndigheder, organisationer m.fl. er klageberettigede.

Beskyttelsen består således af en række forskellige virkemidler, og der sker ikke dermed nødvendigvis en fuldstændig sikring af hele naturskovaarealet i Danmark.”

Spørgsmål 154:

Vil ministeren gøre rede for omfanget af den fortsatte ødelæggelse af naturskovene i Danmark?

Svar:

Skov- og Naturstyrelsen har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”I besvarelsen til spørgsmål 149 anføres en række oversigter over

naturskove i Danmark. Der kan på dette grundlag ikke redegøres for omfanget af rydning af naturskov, og der vil kun kunne udarbejdes meget usikre skøn over udviklingen. Dette vanskeliggøres yderligere af den uvished, der er knyttet til spørgsmålet om, hvorledes naturskov defineres. Der kan derfor ikke redegøres for omfanget af ødelæggelse af naturskove eller om der ødelægges naturskov.”

Spørgsmål 155:

Finder ministeren det acceptabelt eller dobbeltmoralsk, at Danmark og Miljøministeriet arbejder for at standse den illegale skovning af naturskove i udlandet, men ikke har sikret en lovmæssig beskyttelse af de sidste danske naturskove og accepterer, at de fortsat fældes, som det var tilfældet med naturskoven ved Porsemosen?

Svar:

Illegal skovhugst er et stort problem i mange lande, og der er fra dansk side taget en række initiativer for at imødegå dette problem. Ulovlig skovhugst berører ikke kun naturskov, men skov i al almindelighed samt de befolkninger, som er afhængige af skovene.

Ulovlig skovhugst spiller ikke en stor rolle i danske skove. Spørgsmålet om beskyttelse af danske naturskove og ulovlig skovhugst kan næppe sammenkædes.

Regeringen har allerede iværksat en vifte af initiativer til bekæmpelse af ulovlig skovhugst. Med skovlovsforslaget er der nu også taget initiativ til en målrettet indsats for at beskytte og udvikle naturværdierne i de danske skove. Regeringen har en klar politik på begge områder.

Endelig henvises til besvarelsen af 27 januar 2004 af spørgsmål nr. 129-132 stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg (alm. del - bilag 487) vedrørende bl.a. rydning af træer i forbindelse med VMP II projektet ved Gødstrup-Enghave og Porsemosen.

Det fremgår af besvarelsen, at der her var tale om et ganske særligt forhold, hvor amtet har foretaget en samlet afvejning af interesserne i området. Amtet har vurderet, at de positive natur- og miljøgevinster - der opnås ved genopretningen af søen, herunder i særdeleshed gevinsterne for fuglelivet, opvejer fældningen af opvæksten af birketræerne.

Ifølge forslag til ny skovlov (L145) samt miljømålsloven (Lov nr.

1150 af 17. december 2003) skal der gennemføres en planlægning resulterende i Natura2000-planer og Natura2000-skovplaner for internationale naturbeskyttelsesområder. Udarbejdelsen af disse planer vil omfatte offentlig annoncering af planerne med mulighed for indsigelse og klage.

I planerne vil indgå en prioritering og afvejning af de naturbeskyttelseshensyn, der findes i områderne.

Der vil således ikke ske en generel højere prioritering af nogle naturværdier overfor andre, men derimod en konkret vurdering, som vil være undergivet en offentlig høring.

Spørgsmål 156:

I lyset af, at det af ministerens svar den 27. januar på spørgsmål 129-132, jf. alm. del - bilag 487, fremgår, at det accepteres, at biologisk værdifuld og sjælden naturskov kan fældes med den begrundelse, at det vil gavne internationale naturbeskyttelsesområder, bedes ministeren oplyse, hvorvidt beskyttelsen af eksisterende naturværdier i eksisterende naturskove generelt har lavere prioritet end sikring af naturværdier omfattet af EF's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 155.

Spørgsmål 157:

Vil ministeren gøre rede for, hvordan regeringen fremover har tænkt sig at sikre de resterende danske naturskove mod ødelæggelse, herunder hvordan dette spørgsmål varetages i det forslag til ny skovlov og naturbeskyttelseslov, som regeringen har fremsat?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 152.